

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ СТРАХУВАННЯ ВРОЖАЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР

Сільське господарство є базовою галуззю господарства в Україні. Даний вид діяльності досить ризиковий, оскільки може завдати вагомих збитків сільськогосподарському підприємству. За рахунок реалізації зібраного врожаю підприємці будуть віддавати взяті в кредит гроші та купувати все необхідне для майбутнього посіву.

Втрата врожаю можлива внаслідок дії різноманітних факторів. Неприятливі погодні умови та природні явища катастрофічного характеру можуть спричинити часткову або повну загибель врожаю. Дані чинники перебувають поза сферою контролю виробників сільськогосподарської продукції.

Страховання не допоможе врятувати сільськогосподарські культури від надмірної спеки, лютих морозів, рясних дощів, граду, вогню, бурі чи урагану. Однак, воно може допомогти аграріям отримувати компенсацію і продовжувати свою діяльність.

Сільськогосподарські виробники, які кожного року страхують свої ризики, мають більш стабільний дохід, їхня кредитоспроможність підвищується. Вони можуть закуповувати обладнання та все необхідне для наступного року, оскільки у випадку неврожаю збитки компенсовуватиме страхова компанія.

В Україні частка застрахованих посівів становить приблизно 3 %, тоді як в інших країнах - 15-20% [4, стр.12]. Причинами слабого розвитку сільськогосподарського страхування в Україні є: недосконалість страхового законодавства в цій сфері; низька страхова культура страхувальників; майже повна відсутність достовірної й доступної інформації щодо діяльності страховиків; некомпетентність працівників страхових компаній; недовіра потенційних клієнтів до страхових компаній; недостатній обсяг коштів у страхувальників для внесення страхового платежу; страхові компанії не гарантують одержання страхових відшкодувань страхувальниками; відсутність реальної державної підтримки в даній сфері [5, стр.4].

Для покращення системи страхування врожаю сільськогосподарських культур необхідно зробити страхові послуги в даній сфері більш доступними для страховиків, урізноманітнити страхові продукти, які б відповідали потребам виробників та були доступними за ціною; враховувати інтереси учасників страхування при розробці страхових продуктів; забезпечити ефективність використання фінансової допомоги держави, спрямованої на підтримку страхування врожаю [3].

Умови страхових договорів мають бути більш сприятливими для тих виробників сільськогосподарської продукції, які використовують інтенсивні технології вирощування сільськогосподарських культур та здійснюють заходи, спрямовані на мінімізацію ризиків настання страхових випадків.

Страховикам необхідно інформувати підприємців про позитивний досвід співпраці аграріїв з страховими компаніями, робити тексти страхових договорів більш зрозумілими та доступними для страхувальників, забезпечувати представництва страхових компаній на районному рівні, консультувати аграріїв у разі настання страхового випадку. Для покращення ефективності своєї роботи страхові компанії мають підвищувати кваліфікацію працівників, забезпечувати розуміння персоналом технологій виробництва сільськогосподарської продукції, володіння ними спеціальною термінологією, а також розуміння психології виробників.

Страховим компаніям для забезпечення якісного захисту виробників сільськогосподарської продукції необхідно проводити мультиризикове страхування, запроваджувати страхування від економічних ризиків, перш за все пов'язаних з коливанням цін на ресурси та готову продукцію, покращувати умови для сплати страхових премій, зокрема шляхом надання можливості сплачувати їх кількома платежами [4, стр. 25].

Держава має забезпечувати розвиток страхування врожаю в Україні за допомогою: гарантування здійснення страхових виплат страхувальникам за рахунок створення відповідного державного фонду; запровадження офіційних параметрів для визначення фактів настання страхових випадків з контролем за впровадженням їх у практичну діяльність страхових компаній. Оскільки часто договори страхування врожаю містять не зрозумілі терміни та можуть двозначно тлумачитись, то існує необхідність впровадження типових договорів страхування аграрних ризиків. Застосовуючи потенціал сільських (селищних) рад та районних управлінь агропромислового розвитку, необхідно здійснювати консультацію виробників сільськогосподарської продукції з окремих питань оформлення страхових договорів, але для цього потрібно забезпечити підготовку спеціалістів (передусім юристів та економістів районних управлінь агропромислового розвитку та секретарів сільських рад). Проведення навчальних заходів для аграріїв допоможе показати переваги страхування аграрних ризиків виробникам [4, стр. 28].

В Україні немає документа, в якому б був передбачений єдиний підхід для підрахунку розміру майбутнього врожаю. Якщо такий документ буде прийнято, то це забезпечить покращення механізму визначення розміру завданих збитків і, відповідно, підрахунку суми страхових відшкодувань таких збитків.

За допомогою розвитку аграрного страхування можна досягти позитивного соціального впливу, оскільки виробники, у разі втрати врожаю, зможуть отримати часткову або повну компенсацію та продовжувати свою діяльність. Це допоможе зберегти робочі місця, зменшити міграцію сільського населення та покращити соціальну структуру суспільства.

Список використаних джерел:

1. Про страхування. Закон України від 07.03.1996 р № 85/96-ВР // ВВР. – 1996. - № 18. - Ст. 78.
2. Цивільний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. Станом на 27 серпня. 2012 р.: (Офіц.ТЕКСТ). – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2012.- 380с. –(Кодекси України)
3. Дем'яненко М.Я. Фінансові проблеми формування та розвитку аграрного ринку// Облік і фінанси АПК, 2010. - №5.
- 4.«Шляхи підвищення зацікавленості сільгоспвиробників у використанні послуг агрострахування в Україні: Думка споживача» - звіт МФК в рамках проекту розвитку агрострахування в Україні.
5. Шолойко А. С. Актуальні проблеми розвитку сільськогосподарського страхування в Україні// ННЦ «Інститут аграрної економіки» УААН. – 2008.- 4.